

УДК 371.39

ВАДИМ ЗІНЕВИЧ

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПРОЕКТНА КУЛЬТУРА ЯК ПЕРЕДУМОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА

У статті проаналізовано погляди на метод проектів у педагогіці; розкрито сутність вихідних категорій дослідження; конкретизовано структуру проектної діяльності; визначено поняття «проектна культура». Виділені основні властивості проектної культури та умови оволодіння її вчителем, теоретично обґрунтовано потенціал методу проектів у інноваційній діяльності педагога.

Ключові слова: *проект, навчальний проект, проектна діяльність, проектування, метод проектів, проектна культура, проектна культура вчителя, інноваційна діяльність*

Актуальність теми. Розбудова системи освіти на засадах особистісно-зорієнтованої педагогіки, що спрямована на євроінтеграцію, потребує пошуку засобів навчання, які б надали можливість для розвитку інтелектуальних і творчих здібностей учнів, уміння самостійно засвоювати нові знання та реалізовувати пізнавальні потреби. Здебільшого таким вимогам відповідає метод проектів як спосіб організації діяльності юнацтва, що ґрунтується на їхніх інтересах у безпосередній активності на всіх етапах здійснення. Водночас його застосування у навчально-виховному процесі має переважно ситуативний характер, а використання потенціалу для розвитку пізнавальних інтересів залишається поза увагою науковців і практиків.

Аналіз публікацій. На сучасному етапі розвитку освіти інноваційні процеси глибоко увійшли в її різні сфери. Вони спрямовані на становлення педагога нового типу, який здатний вирішувати коло значущих педагогічних проблем XXI століття.

Одним із аспектів управління інноваційними процесами в навчальному закладі дослідники Н. Капустін, М. Поташник, Т. Шамова вважають роботу з педагогічними кадрами, яка спрямована на створення передумов для інноваційної педагогічної діяльності. Зокрема, не викликає заперечень, що готовність педагога до інноваційної діяльності значною мірою визначається його здатністю створювати, сприймати, реалізовувати нововведення, а успіх інноваційної діяльності шкіл залежить від сформованості проєктувальних умінь педагогів.

Проблему формування готовності вчителя до інноваційної діяльності, розвитку інноваційної культури розкрито в роботах О. Бадагуєвої, М. Бургіна, Л. Ващенко, І. Гавриш, В. Гриньової, Л. Даниленко, В. Делія, Т. Демиденко, І. Ісаєвої, М. Кларіна, А. Міщенко, В. Паламарчук, І. Підласого, Л. Подимової, Є. Шиянкової та ін. До дослідження проектної культури навчального закладу та засобів її формування звертались Ю. Веселова, І. Зимняя, А. Кравцов, В. Сидоренко, В. Ченобитов та інші. Разом із тим, у роботах вітчизняних авторів залишаються недостатньо вивченими поняття «проектна культура вчителя», параметричні характеристики проектної культури, механізми та система формування проектної культури вчителя з упровадження інновацій.

Мета статті – здійснити аналіз проектної діяльності та проектної культури як передумови успішної інноваційної діяльності педагога.

Виклад основного матеріалу. Педагогічний термін «метод проектів» утворений шляхом синтезу двох окремих дефініцій: «метод» і «проект», які у поєднанні набувають специфічного змісту та призначення. Отже, «метод проектів» слід розглядати у контексті двох його складових.

Ключовим поняттям, що створює уявлення про предмет дослідження, є «проект». Науковці дають різні визначення поняття «проект» (від лат. *projectus* – кинутий уперед), зокрема:

систематична форма організації діяльності у взаємозв'язку її теоретичних і практичних аспектів (С. Кримський); цільовий акт діяльності, в основу якого покладено інтереси людини (О. Пометун); низка спланованих заздалегідь послідовних дій, спрямованих на досягнення результату проектування (А. Цимбалару); результативна дія, прототип, прообраз передбачуваного або можливого об'єкта, стану (І. Єрмаков); цілісна, складна робота, що включає різні види діяльності, де оцінюється кінцевий продукт (А. Самохіна); творча діяльність, проблемна за формою представлення матеріалу, практична за формою його застосування, інтелектуально насичена за змістом, яка відбувається в умовах постійного конкурсу думок (І. Зимня); організація і виконання певного цільового завдання (П. Архангельський); змістовно обґрунтована і документально оформлена ініціатива, яка спрямована на досягнення освітніх цілей у межах певного часу (Л. Гур'є); обмежена в часі цілеспрямована зміна окремої системи з установленими вимогами до якості результатів, можливими рамками витрат засобів і ресурсів та специфічною організацією (В. Бурков, Д. Новиков); дидактичний засіб пізнавальної діяльності, розвитку креативності мислення і водночас формування певних особистісних якостей (І. Чечель); узагальнена модель визначення способу досягнення поставленої мети, алгоритму пізнавальної діяльності (Є. Полат).

Отже, проект розглядається, по-перше, як результат перетворювальної діяльності; по-друге, як форма організації діяльності, спрямованої на отримання певного результату. Останнє твердження будемо вважати вихідним для розкриття поставленої проблеми. Поняття «метод» (від грец. *methodos* – шлях дослідження чи пізнання) у наукових працях визначається як: спосіб пізнання явищ природи та суспільства (О. Коробейник); шлях просування до істини, до очікуваного результату (П. Підкасистий); спосіб організації практичного й теоретичного освоєння дійсності, зумовлений закономірностями об'єкта, що розглядається (С. Гончаренко); система послідовних дій людини, спрямована на досягнення результату, що відповідає поставленій меті (О. Чечель); сукупність засобів, прийомів, дій і операцій, достатня для розв'язання конкретного навчально-виховного завдання у процесі взаємодії суб'єктів навчання, опосередкованої змістом спільної діяльності (М. Скаткін); впорядкована система взаємопов'язаних прийомів педагогічної діяльності вчителя й навчально-пізнавальної діяльності учнів, спрямована на досягнення поставлених дидактичних, виховних і розвивальних цілей (В. Бондарь).

В основі визначення методу проектів як комплексного методу навчання покладено розуміння його як сукупності методичних прийомів переважно пошукового характеру, спрямованих на досягнення певної навчальної мети. Це спосіб організації педагогічного процесу, заснований на взаємодії педагога й вихованця між собою та навколишнім світом у процесі реалізації проекту – поетапної практичної діяльності, пов'язаної із досягненням поставленої мети (М. Цветкова).

За умов застосування у межах певного предмета метод проектів виступає як сукупність прийомів, операцій оволодіння деякою галуззю практичного або теоретичного знання, тією чи іншою діяльністю; шлях пізнання, спосіб організації процесу пізнання (Є. Полат), а також як система навчально-пізнавальних прийомів, які дозволяють розв'язати певну проблему в результаті самостійної чи колективної діяльності студентів (М. Запрудський). У науково-педагогічній літературі метод проектів також розглядається як форма організації навчальної діяльності, яка здійснюється за встановленими етапами та певним режимом. Таке тлумачення ґрунтується на положенні про те, що форма стосовно до методу має певну автономність, і, в залежності від поставленої мети, може наповнюватись адекватними методами. У зв'язку з цим часто вживається термін «метод творчих проектів». В його основу покладено розуміння як діяльності учня, коли «під керівництвом учителя створюються матеріальні та духовні цінності, що мають певну новизну, причому проект виконується від ідеї до її повної реалізації [12]».

Сучасний період дослідження феномена методу проектів позначений увагою до нього як до цілісної педагогічної технології (В. Беспалько, В. Гузєєв, М. Запрудський, Н. Кисельова, Д. Левітес, Г. Петровський, І. Чечель). Однак у літературі представлені різні визначення методу

проектів, а саме: педагогічна технологія, орієнтована не на інтеграцію фактичних знань, а на їх використання і здобуття нових (іноді і шляхом самоосвіти) (О.Рибіна); організація навчання, коли набуваються знання і навички у процесі планування й виконання практичних завдань – проектів (С. Гончаренко); самостійна творча робота, що включає план, який формується і уточнюється протягом періоду виконання проекту. Тематика повинна бути різноманітною і розвивати творче мислення, навички дослідження, уміння інтегрувати знання (Ю. Хотунцев, О. Козина); сукупність методів навчання, які забезпечують реалізацію особистісно орієнтованого підходу до навчання і дозволяють реалізувати ідею навчання у співпраці, складовою якого є метод проектів (Н. Кисельова); продумана в усіх деталях модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації й проведення навчального процесу (М. Запрудський); система, що містить уявлення про конструювання оптимального навчального середовища, проектування навчального процесу, один із різновидів технології проблемного навчання (В. Беспалько); системна сукупність та порядок функціонування всіх особистісних, інструментальних і методичних засобів, які використовуються для досягнення педагогічних цілей (І. Чечель) [9] та ін.

Викладене вище дозволяє дійти висновку, що, відповідно до змістового та процесуального наповнення, метод проектів можна розглядати як метод навчання, якщо він застосовується на окремому етапі навчальної діяльності, як комплекс дидактичних прийомів, спрямованих на досягнення освітньої мети в межах певної організаційної форми; форму організації навчання, якщо узгоджена діяльність учителя й учнів здійснюється за встановленими етапами та певним режимом (наприклад, уроки-проекти); педагогічну технологію – комплексний інтегративний процес, який передбачає цілепокладання, планування, відповідну організацію, реалізацію цілей за допомогою адекватних методів і форм, аналіз результатів [3].

Таким чином, поняття «метод проектів» логічно розглядати в широкому та вузькому контекстах. У широкому розумінні – це педагогічний феномен, який має власну історію становлення, розвитку, особливості функціонування та сферу застосування. У вузькому значенні – педагогічна категорія, якій властиві певні характеристики, конкретизовані змістом, призначенням і особливостями застосування в освітньому процесі. У межах методології проблеми неабияке значення має ідея реалізації проектування як управлінської процедури (О. Анісімов, Н. Масюкова, В. Розін, Г. Щедровицький), вивчення проектної діяльності як форми освітніх інновацій (М. Алексєєв, Ю. Громико, В. Слободчиков та інші). Осмислення науково-методологічних засад проблеми дозволяє визначити комплекс підходів до реалізації проектної діяльності. Ці підходи стосуються особливостей змісту й технології здійснення проекту. Так, Н. Масюкова, виділяє системний, дослідницький, аксіологічний, діяльнісний та особистісно зорієнтований підходи. До визначених дослідницею підходів Л. Хоружа додає технологічний і культурологічний. Наведемо коротку характеристику кожного з них.

Системний підхід є провідним у процесі реалізації методу проектів. Він передбачає використання сукупності матеріальних і духовних ресурсів діяльності учасників навчально-виховного процесу на всіх етапах виконання навчального проекту, а також цілісність, взаємообумовленість та взаємозв'язок компонентів процесу.

Культурологічний підхід реалізується шляхом об'єднання під час організації діяльності учасників за методом проектів спеціальних, загальнокультурних і психолого-педагогічних складових на основі принципу культуровідповідності та закономірностей розвитку особистості студента.

Аксіологічний підхід визначає ціннісні основи реалізації методу проектів – моральні, естетичні, пізнавальні. При цьому головною цінністю є саморозвиток і самореалізація особистості школяра.

Діяльнісний підхід означає впровадження методу проектів як особливого способу організації навчання. З точки зору такого підходу домінуючою є цінність розвитку дитини, а діяльність розглядається як засіб формування і розвитку її суб'єктності.

Особистісно-зорієнтований підхід забезпечує створення комфортного, безконфліктного й безпечного середовища для особистісного зростання студента, виявлення, розвитку і

реалізацію його природного потенціалу. Реалізація цього підходу відбувається шляхом вироблення й засвоєння власного стилю діяльності, що формується на основі індивідуальних особливостей.

Дослідницький підхід передбачає включення у навчально-виховний процес пошуку, дослідження, творчості.

Технологічний підхід зумовлює інструментальне управління проектною діяльністю з боку вчителя, а також гарантоване досягнення поставленої навчальної мети [9].

Організація діяльності за методом проектів передбачає реалізацію дидактичних, пізнавальних, розвивальних і виховних цілей, які конкретизуються у відповідних завданнях (див. табл. 1) [10].

Проектна діяльність – похідна від методу проектів категорія – з кінця ХХ століття стала предметом дослідження вітчизняних і зарубіжних учених (О. Анісімов, В. Беспалько, Ю. Громико, Є. Заір-Бек, О. Коберник, Н. Матяш, В. Симоненко, В. Слободчиков, С. Яшук та ін.). Проте, ставлення науковців до дефініції цієї діяльності є неоднозначним.

Таблиця 1

Педагогічні цілі реалізації методу проектів

Педагогічні цілі	Завдання
Дидактична	Виробляти вміння конструювати свої знання. Ознайомлювати зі способами роботи з інформацією. Формувати вміння презентувати результати своєї роботи. Формувати навички самоорганізації.
Пізнавальна	Підвищувати мотивацію учнів до одержання нових знань. Формування вміння продукувати, аргументувати та захищати свої ідеї. Формувати навички аналізу та рефлексії. Формувати навички емоційно вольової сфери
Розвивальна	Формувати інтелектуальні вміння. Розвивати творчі і дослідницькі здібності. Розвивати здібності до самовизначення і ціле покладання. Розвивати комунікативні вміння і навички. Розвивати пізнавальні інтереси.
Виховна	Виховувати значущі загальнолюдські цінності. Виховувати почуття відповідальності та самодисципліни. Формування навичок спілкування у соціумі. Виробляти власний погляд на події. Сприяти осмисленню своїх можливостей усвідомленню власної значущості під час роботи в команді.

У наукових джерелах поняття «проектна діяльність» ототожнюється з «проектуванням» і переважно стосується сфери професійної діяльності педагога. Це прикладний напрям педагогіки, спрямований на вирішення завдань розвитку, перетворення, вдосконалення, вирішення суперечностей у сучасних освітніх системах (Є. Заір-Бек). У вузчому значенні цей процес розуміється як конструювання майбутнього розвивального середовища, навчальної програми або технології навчання (Д. Левітес). Він зорієнтований на конкретну педагогічну ситуацію, у межах якої буде функціонувати. Проектування також визначається як практикозорієнтований метод, що дає змогу вчителю цілеспрямовано вибудовувати навчально-виховний процес у школі (Л. Іванова) [11].

Проектування також розуміється як початкова фаза проекту, що передбачає визначення його концепції, побудову гіпотези й технологічну підготовку (О. Новиков). Отже, у контексті діяльності студента це поняття варто оцінювати як початковий етап роботи над навчальним проектом.

Отже, «проектна діяльність» у педагогіці розглядається у двох аспектах: 1) як процес розробки окремими педагогами або колективами вчителів теоретичних моделей – освітніх програм і методик їх реалізації, цілей і конструктивних схем досягнення; 2) як проектна діяльність складова навчальної діяльності, підпорядкована певним організаційним засадам [11].

Проектна діяльність учнів містить деякі риси, притаманні професійній проектній діяльності, проте має якісно відмітні особливості щодо мотивації, мети та результату, обумовленими її видовими властивостями як певного типу навчальної діяльності.

Залежно від домінуючої галузі знань та вікового складу учасників структурні етапи проектної діяльності наповнюються певним змістом. Зупинимось на такому баченні структури.

I. Етап постановки мети – усвідомлення студентами конкретного завдання (організація проекту).

II. Етап планування роботи – вибір способу дії (планування проекту).

III. Етап виконання – реалізація діяльності, яка супроводжується поточним контролем і перебудовою за необхідності (реалізація проекту).

IV. Етап перевірки результатів, виправлення помилок, співставлення одержаних результатів із запланованими, підбиття підсумків роботи, її оцінка (підсумок проекту) [4].

Педагогічною метою формування проектної діяльності є розвиток у уміння самостійно здійснювати всі її етапи й переходити з одного на інший: від формулювання мети власної діяльності до адекватного виконання проектних операцій, від реалізації проекту до самоконтролю та самооцінки. Цей процес, за С. Гончаренком, проходить кілька стадій: спочатку учні ознайомлюються з новим видом діяльності, усвідомлюють його смисл; потім відбувається початкове оволодіння ним; нарешті – самостійна розробка навчальних проектів. Таким чином формуються проектні вміння, які полягають у здатності виконувати проектні дії.

Феномен проектної культури не тільки все більш привертає увагу дослідників – філософів, істориків, теоретиків культури, методологів проектування, але й стає однією з найважливіших складових сучасного освітнього процесу. Сучасний контекст проектування, взятий у його цілісності, можна позначити терміном «проектна культура». Історія виникнення проектної культури пов'язується з філософією мистецтва епохи Відродження, що сформувала уявлення про людину-титана, здатну не тільки наслідувати прийняті зразки, але й свідомо творити нові світи та ставлення до природи як джерела сил і енергії. Розвиток цих ідей відбувається в Європейській філософії XVII століття, коли формується культ науки. Остаточно проектна культура формується до середини XX століття, приходить на зміну традиційним культурам. На початку 70-х років XX століття Б.Арчер визначив проектну культуру як сукупний досвід матеріальної культури та сукупність досвіду, навичок та розуміння, яке втілено в мистецтві планування винаходу, створення та виконання [7, с. 22].

Як зазначає Л. Філімонюк, «у сучасній розвинутій проектній культурі проектування – це один із полюсів горизонтального трикутника: «теорія» - «проектування» - «практика» [13, с. 18]. І. Зіміння вважає, що проектна культура є загальною формою реалізації мистецтва планування, прогнозування, створення, виконання і оформлення. Вона покликана об'єднати два дотепер непересічних напрямки освіти: гуманітарно-художній та науково-технічний [6]. Проектність дослідника розглядає як освітню тенденцію майбутнього. Автор однієї з сучасних концепцій проектної освіти Г. Ільїн пов'язує свою концепцію з поняттям проектної культури та проектного мислення. Особливістю проектної культури дослідник визначає прагнення зробити щось нове в матеріальній і духовній сфері. Отже, проектна культура виражається у проектній діяльності й проектному мисленні та втілена в мистецтві планування, винаходу, перетворення світу на підґрунті заздалегідь продуманих проектів. Аналіз визначень понять проектної культури в різних дослідженнях, дозволяє розуміти її як спосіб творчої самореалізації людини. Проектна культура особистості – це відносно нове поняття, яке увійшло в науку з розробкою технологій соціальної інженерії.

Але, стверджує Н. Запесоцька, однією з основоположних характеристик «людини культурної» є її здатність до проєктивної діяльності, тобто, до продуктивного уявлення, творчості та вільного перетворення реальності на основі моделі бажаного майбутнього [5, с. 12]. На думку А. Ашерова і В. Шеховцової, проектна культура – це якісна характеристика розвитку творчих здібностей людини або групи людей, які досягнуті в результаті засвоєння теоретичних знань та практичних умінь в певному виді діяльності та дозволяють вдосконалювати та створювати нові об'єкти, предмети, технології, процеси з метою

задоволення потреб людини [2, с. 46]. Відсутність проектної культури призводить до невміння педагога ставити перед собою мету своєї діяльності, визначатися в професійному та ціннісному плані. За М. Ахметовою, проектна культура вчителя – це складова частина його професійно-педагогічної культури, сукупність «проектних» засобів інноваційного перетворення педагогічної дійсності на основі прогнозування, планування, конструювання та моделювання освітньо-виховних явищ, процесів та систем. Проектно-діяльнісний рівень умінь вчителя сьогодні визначає його професіоналізм [8]. Л. Філімонюк, характеризуючи особистість, яка оволоділа проектною культурою, вважає, що це суб'єкт, який здатний самостійно здійснювати проектувальну діяльність від «задуму до результату», до проектування та реалізації індивідуальних життєвих програм [13, с. 22]. Н. Топіліна в своєму дисертаційному дослідженні, присвяченому підготовці педагогів до інноваційної діяльності, визначає «проектну культуру педагога», як «інтегративний соціокультурний феномен, який об'єктивує в педагогічній практиці рівень методологічної культури педагога» Як інтегральна якісна властивість професійної діяльності, вона характеризується наступними проявами: прагнення цілеспрямовано перетворити соціум; ціннісна орієнтованість та реалізованість; відмова від знанієцентризму в проектувальній діяльності, спираючись на ідеї людини, культуро-, природо- та соціодоцільності освітньої системи школи; критеріальним характером відбору альтернативних педагогічних засобів, їх залежністю від необхідності реалізації конкретної функції, імовірнісним характером можливих рішень [8, с. 13].

Без оволодіння проектною культурою педагог не зможе здійснювати свою професійну діяльність. Аргументи на користь необхідності засвоєння проектної культури більшість дослідників називають наступні: проектування зміцнює тип мислення учасників проекту, наближаючи їх до потреб XXI століття; проектування визначає нове, сучасне, інноваційне обличчя освітньої установи; проектування реалізує ідеї особистісно-творчої педагогіки; проектування змінює конкурентоздатність самого вчителя.

Умовами оволодіння педагогом проектною культурою є: мотивація особистості на оволодіння проектною культурою; організація процесу проектування в навчальному закладі; інноваційна спрямованість педагогічної діяльності; можливість вибору особистістю шляху саморозвитку; розширення та поглиблення професійної майстерності вчителя; різноманітність видів діяльності; самореалізація та самоактуалізація в освітньому процесі.

Слід особливо наголосити, що процес формування проектної культури має бути спрямований на створення інноваційного середовища в навчальному закладі, тобто, створення умов для постійного пошуку, оновлення засобів професійної діяльності. Динаміка цього процесу може бути забезпечена лише тоді, коли проектна культура функціонуватиме в педагогічному досвіді вчителя систематично.

Висновок. Таким чином, проектна культура передбачає формування вчителя як творчої особистості, яка має постійну потребу в самоосвіті, побудові особистого плану безперервної освіти, що є надзвичайно важливим для його ефективної інноваційної діяльності.

Визначення понять «проектна культура», «проектна культура вчителя», виділення підґрунтя проектної культури та умов оволодіння її педагогом дає змогу визначити параметричні характеристики проектної культури, з'ясувати механізми формування проектної культури вчителя з упровадження інновацій, що потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел

1. Ахметова М.Н. Проектная культура будущего учителя / М.Н. Ахметова // Журнал Школьные технологии // Научно-практический журнал. – Москва: Нар. образование: НИИ школ. Технологий, 2004. - №4. – С. 210-220.
2. Ашеро́в А.Т. Метод определения структуры и содержание учебного материала, формирующего проектную культуру будущих инженеров-педагогов в процес се системотехнической підготовки / А.Т. Ашеро́в, В. И. Шеховцова // Теорія і практика управління соціальними системами. – Харків: НТУ «ХПІ», 2009. – № 1. – С. 45-54.
3. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / В.П. Беспалько.– М.: Педагогика, 1989. –192 с.

4. Ващенко Л. М. Управління інноваційними процесами: монографія / Людмила Миколаївна Ващенко. – К.: ВПЦ «Тираж», 2005. – 379 с.
5. Запесоцкая Н.А. Проектная культура как основа профессионального мастерства менеджера социально-культурной сферы: автореф. дис. канд. пед. наук.: 13.00.05 / Н.А. Запесоцкая. - Санкт-Петербург, 2007 – 24 с.
6. Зимняя И.А. Педагогическая психология : учебн. пособие / И.А. Зимняя. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1997. – 480 с.
7. Колесникова И.А. Педагогическое проектирование : учеб. пособие для высш. учеб. заведений / И.А.Колесникова, М.П. Горчакова-Сибирская; Под ред. И.А. Колесниковой. — М.: Издательский центр «Академия», 2005. - 288 с.
8. Кравцов А.О. Воспитание творческих установок как составляющая становления проектной культуры субъектов образовательного процесса / А.О.Кравцов// Инновации и образование. Сборник материалов конференции. Серия «Symposium», выпуск 29. - СПб.: Санкт-Петербургское философское общество, 2003. - С. 324-330.
9. Масюкова Н. А. Теория и практика проектной деятельности в системе повышения квалификации работников образования: автореф. дисс. ... д-ра пед. наук: спец. 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / Н.А. Масюкова. – М., 2001. – 44 с.
10. Матяш Н. В. Психология проектной деятельности школьников: дис. д-ра психол. наук: 19.00.07 / Наталья Викторовна Матяш. – Брянск, 2000. – 388 с.
11. Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати: практико зорієнтований збірник / [наук. ред. І. Г. Єрмаков]. – К.: Департамент, 2003. – 500 с.
12. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / под. ред. Е.С. Полат. – М.: Академия, 2001. – 272 с.
13. Топилина Н.В. Проектная культура как основа готовности педагога к инновационной деятельности: автореф. дис. канд. пед. наук.: 13.00.01. «Общая педагогика, история педагогики и образования» / Н.В. Топилина. - Таганрог, 2006. – 23 с.
14. Филимонюк Л.А. Формирование проектной культуры педагога в процес се профессиональной подготовки: автореф. дисс. д-ра пед. наук: спец. 13.00.08. «Теория и методика профессионального образования» / Л.А. Филимонюк. – Махачкала, 2008. – 48 с.

Стаття надійшла до редакції 18.01.2015 р.

ЗИНЕВИЧ В.

Житомирский государственный университет имени Ивана Франко, Украина

ПРОЕКТНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ И ПРОЕКТНАЯ КУЛЬТУРА КАК ПРЕДПОСЫЛКИ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПЕДАГОГА

В статье проанализированы взгляды на метод проектов в педагогике; раскрыта сущность исходных категорий исследования; конкретизирована структура проектной деятельности; определено понятие «проектная культура». Выделены основные свойства проектной культуры и условия овладения учителем, теоретически обосновано потенциал метода проектов в инновационной деятельности педагога.

Ключевые слова: проект, учебный проект, проектная деятельность, проектирование, метод проектов, проектная культура, проектная культура учителя, инновационная деятельность.

ZINEVYCH V.

Zhytomyr Ivan Franko State University, Ukraine

PROJECT ACTIVITIES AND PROJECT CULTURE AS A PREREQUISITE INNOVATIVE ACTIVITY TEACHER

The article analyzes the views of the project method in teaching ; the essence of the original categories of research; concretized structure of project activities; defined the concept of «design culture». The basic properties of design culture and conditions of mastering teacher, theoretically justified method of potential projects in the innovative activity of the teacher.

Keywords: project, training project, project activities, design, project method, project culture, project culture teachers, innovative activity.